

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN
**Sebastià Serra i
Busquets**
♦
**Antoni Vives
Reus**
♦
**Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)**
♦

► TEMA

Torna Campus Obert

Amb l'inici del curs universitari torna la secció de Campus Obert, una aposta del diari Última Hora per la transferència del coneixement i de la recerca universitària des d'una òptica divulgativa i amb l'objectiu d'acostar informacions i reflexions al gran públic. Esperam seguir contant amb el vostre interès per ampliar horitzons i coneixements.

Comunica globalment, participa localment

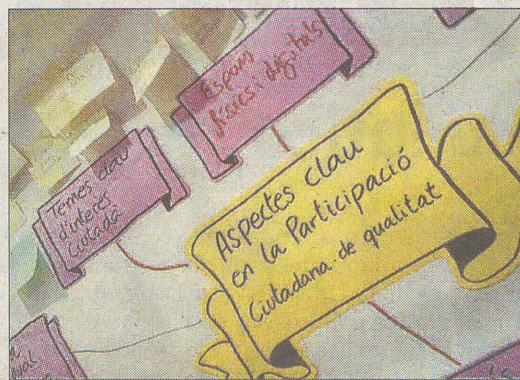
♦♦ **Neus Fernández Quetglas ***

Quan parlem de participació sovint pensam en un àmbit local i de proximitat, com una anàlisi de pràctiques comunitàries molt concretes. La participació de la comunitat local és un aspecte important, primer de tot, perquè facilita l'accés a les fonts primàries de coneixement, i segon, perquè llavors aquestes informa-

cions es puguin entendre i desenvolupar de manera descentralitzada. D'aquesta manera, la participació impregna el present i el futur de la investigació col·lectiva, alhora que demostra la necessitat de ser divulgada i requeestionada de manera contínua.

En aquest context, les societats democràtiques es veuen amb la necessitat de construir nous marcs conceptuals i apropar les idees de l'acció social local, tot mantenint les crítiques a la societat globalitzada. Així, es palesa la necessitat de co-

municar les accions participatives a fi de que puguin arribar onsevulla gràcies a, entre d'altres, als mitjans que possibilita Internet. Es tracta de saber generar narrativa sobre participació perquè veritablement sigui un element transformador. És a dir, saber comunicar la participació i que aquesta pugui arribar a altres beneficiaris mitjançant mètodes que permetin traslladar allò que passa en petits àmbits i que poden tenir una repercussió a una escala major per a la qual estava ideada inicial-

ment. Es tracta de compartir, de posar en comú, i de com la intel·ligència col·lectiva del que s'ha impulsat a un indret pot tenir ressò internacional, com si de l'efecte papallona es tractés.

Evidentment, i gràcies al posicionament privilegiat que encara tenen els mitjans de comunicació, la difusió que es pugui desenvolupar contribuirà a l'expansió d'un ideari participatiu, tant d'accions concretes, com de metodologia, com també del cúmul de fracassos. Així doncs, podríem modificar aquella declaració de «Pensa globalment, actua localment» i traslladar-la a aquest àmbit com «Comunica globalment, participa localment».

* Periodista per la UAB i doctora per la UIB

► TEMA

Any Llompart

Una exposició itinerant explica els vincles professionals i personals entre Francesc de B. Moll i Josep M. Llompart i que es pot visitar gratuïtament fins al 28 de setembre a Ca n'Oleo de Palma

Dues vides i un sol propòsit

♦♦ **Tomeu Canyelles Canyelles ***

Aquests són els darrers dies per gaudir de 'Francesc de B. Moll i Josep M. Llompart. Una amistat fructífera' a Ca n'Oleo (Palma), una exposició itinerant organitzada per la Institució Francesc de B. Moll amb el suport del Departament de Cultura, Patrimoni i Esports del Consell de Mallorca i la col·laboració de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears.

El projecte se centra en la relació personal i professional de dues figures cabdals de les nostres lletres: per una part, Francesc de B. Moll, deixeble de mossèn Antoni M. Alcover i fundador de l'Editorial Moll el 1934; per l'altra, Josep Maria Llompart, autor de poemaris tan destacats com 'Poemes de Mondragó' (1961), 'Mandràgola' (1980) o 'La capella dels Dolors' (1981) i, des de 1961, assessor literari de l'editorial. Es tracta de dues personalitats diferents però alhora afins: la seva col·laboració fou decisiva per donar forma a tot una sèrie de projectes en una època en què la llengua

pròpia havia estat perseguida i exclosa dels àmbits oficials pel règim franquista. Els textos de Pere Rosselló Bover, narrador, crític literari i professor de la Universitat de les Illes Balears, il·lustren a la perfecció tant la conjuntura del moment com alguns dels seus punts de trobada: els Aplecs dels Amics de les Lletres, la revista Raixa o l'Obra Cultural Balear.

Més enllà, aquest projecte ha ser-

vit per aprofundir en les seves personalitats recollint tot un conjunt d'objectes que, per primera vegada, es mostren al públic: des de la llegendària pipa de Josep M. Llompart a la màquina d'es-

criure Hispano-Olivetti que Moll emprà ininterrompudament, des de 1921 a 1962, en l'elaboració del *Diccionari català-valencià-balear*. Coincidint amb el naixement del savi menorquí i la celebració del III Dia Francesc de B. Moll, l'exposició es mostrarà a Ciutadella des del proper 10 d'octubre.

* Doctor en història i màster en comunicació (UIB)

► TEMA

Apropar-se a realitats amagades

En els darrers temps han augmentat els homenatges simbòlics cap a la figura dels xuetes i l'herència jueva que és present en els nostres dies. Entre els darrers actes de la Setmana dedicada a la cultura jueva una conferència aquest dijous sobre el Call d'Inca a la biblioteca de Cort a càrrec de l'historiador Guillem Alexandre.

El deute històric amb els xuetes

♦♦ **Laura Miró Bonnín ***

Un any més i ja en són dinou les edicions, aquest mes de setembre, Palma acull la Jornada Europea de Cultura Jueva. Enguany, l'acte més significatiu ha estat la inauguració d'un memorial a la Plaça Gomila de Palma, en un intent d'homenatge als trenta-set xuetes que foren executats per la

Inquisició en els Actes de Fe de 1691. Intentos similars d'homenatge o reparació han esdevingut en diferents moments: durant la II República, la Lliga Laica prengué la iniciativa de sol·licitar a l'Ajuntament l'erecció d'una estàtua en representació de Caterina Tarongí, que finalment no es concretà. Com a fites més properes, cal situar que des de 2005 Palma havia passat a formar part de la Red de Juderías d'Espanya. A més a més, Francesc Antich com a President del Govern de

les Illes Balears va dirigir un Acte de Reparació cap als xuetes al 2011. D'altra banda, en un sentit de difusió, al 2015 s'inaugurava al Carrer Almudaina, 9 un Centre d'Interpretació dels Calls Jueus de Palma conegut com Maimó ben Faraig. El plantejament d'aquest centre parei-

xia ser la passa definitiva cap a la superació de l'estigma de ser xueta, mitjançant una divulgació de la temàtica que donaria lloc a una transcendental autocrítica. Però arribats en aquest punt, després de gairebé tres anys de la seva inauguració, és desconegut per la ciutadania i tampoc s'ha convertit en una referència pel turisme cultural.

Així doncs, els homenatges simbòlics poden ser importants per restituir la dignitat d'una minoria marginada durant segles, malgrat que les actuacions realment decisives són aquelles que generen un coneixement, que són capaces de què la ciutadania pugui observar críticament el passat per no repetir els seus errors en el present. En aquest sentit, el Centre Maimó Ben Faraig hauria de tenir un protagonisme indiscutible i és responsabilitat de les autoritats concedir-li l'impuls necessari.

* Doctoranda en Història